Urška Šoštar

ODŠKRNITI ALI ŠIROKO ODPRETI VRATA?

Kapucinska knjižnica Krško med ohranjanjem in promocijo

TO KEEP THE DOOR SLIGHTLY OR WIDELY OPEN?

Capuchin Library Krško Between Conservation and Promotion

Valvasorjeva knjižnica Krško

Posvetovanje sekcij ZBDS

21. september 2023

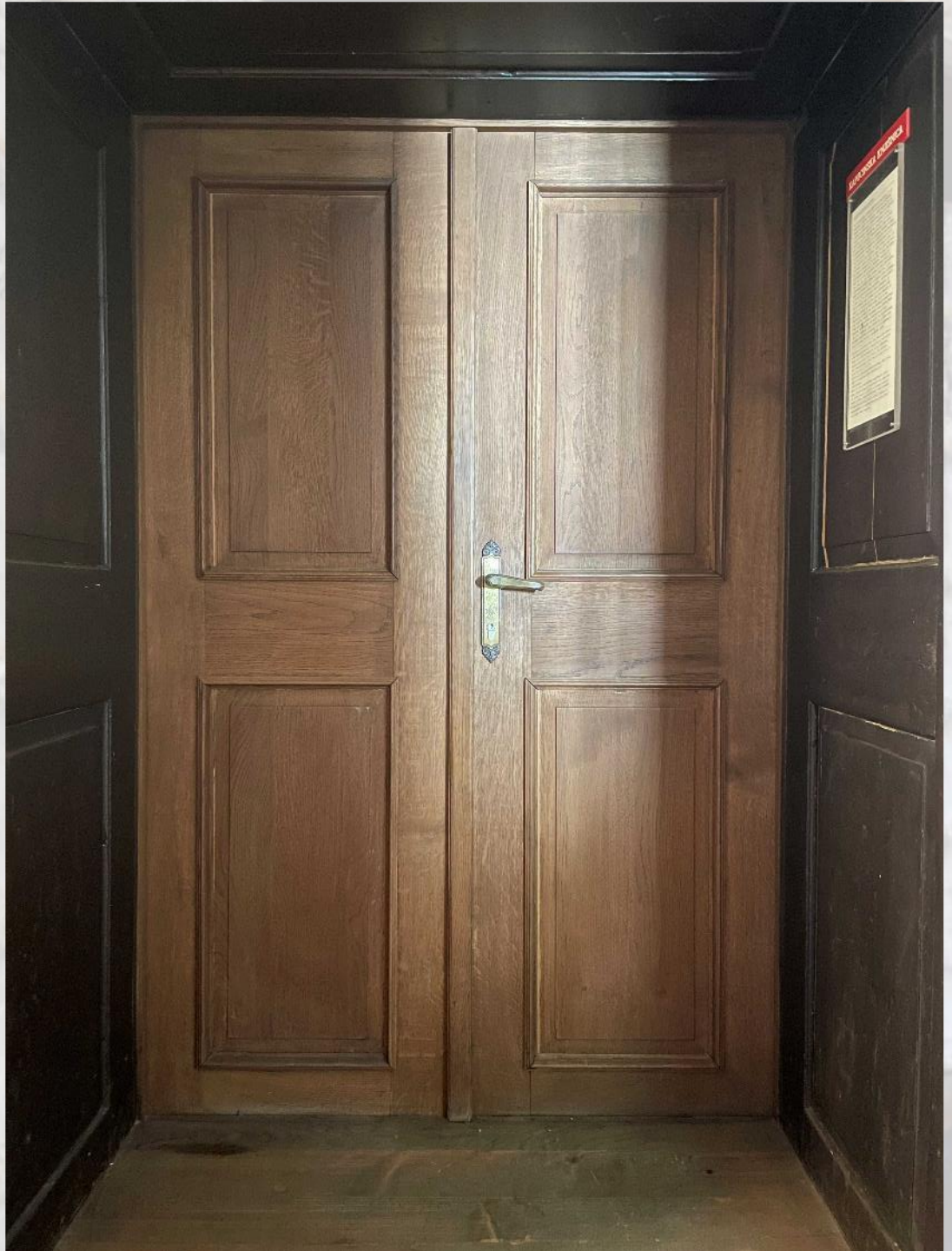

Kapucinska knjižnica Krško

Kapucinska knjižnica Krško

- 1640 – 1988 – 2007 – 2017

- samostanska knjižnica
  - teološko izobraževanje
  - versko bogoslužno delovanje
  - znanstveno raziskovanje v redovnih skupnostih
- muzejska knjižnica oz. zbirka v primarnem okolju
- kulturni spomenik lokalnega pomena
- lastništvo: Slovenska kapucinska provinca
- Valvasorjeva knjižnica Krško samostojno upravlja kapucinsko knjižnico

Pogled nazaj: **Kapucinska knjižnica Krško** – kdo, kdaj, zakaj?

Claustrum sine armario quasi castrum sine armamentario.

Samostan brez knjižnice je kot grad brez orožarne.

Godefroy iz Sainte-Barbe-en-Auge v Normandiji, 1170

Ordo Fraturum Minorum Capuccinorum, simbol reda

- OFM Cap: Manjši bratje kapucini
- uboštveni red
- red ustanovljen v 16. stoletju
- 1640 – postavitev temeljnega kamna kapucinskega samostana v Krškem
- Knjiga dobrina, hrana in orožje, ki prinaša znanje.

Kapucinski samostan v Krškem

Kapucinska knjižnica Krško – kaj, koliko?

- 1.487 fizičnih enot
- teologija, filozofija, medicina, zgodovina, biografije, slovarji itd.
- knjižnični katalog, 1755
- latinski, italijanski, nemški, slovenski, hrvaški jezik
- Calepinov latinski slovar, 1502
- Ekslibris *Loci capucinorum Gurgfeldi*

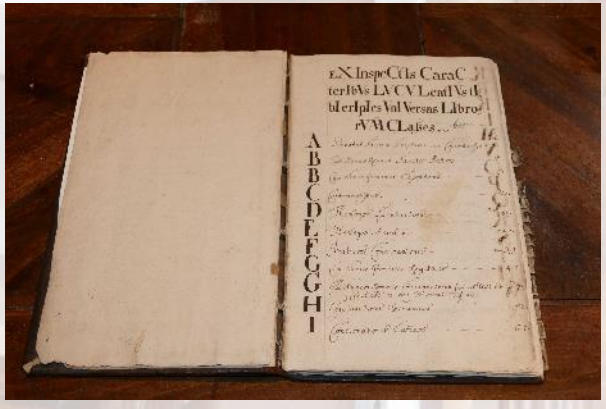

Knjižnični katalog, 1755

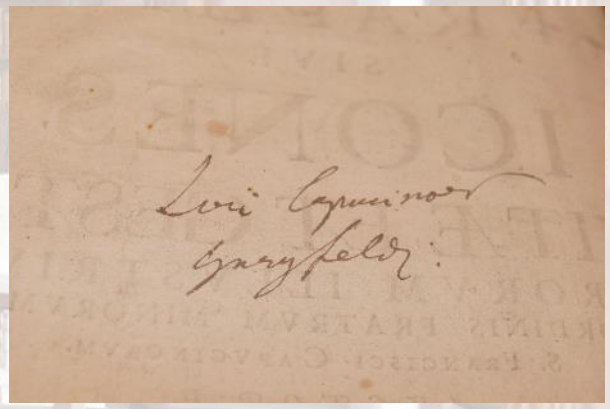

Ekslibris

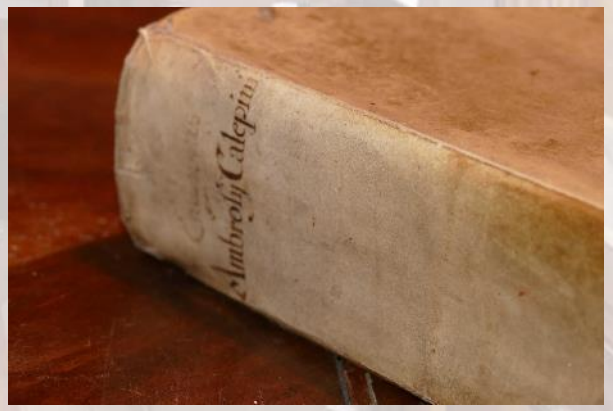

Calepinov slovar, 1502

Med promocijo, izobraževanjem in ohranjanjem

Aktivnosti SIKKRS v KKKRS

- **Vodeni ogledi knjižnice** v sodelovanju z izobraževalnimi ustanovami, turističnimi organizacijami, lokalno skupnostjo in za individualne obiskovalce
  - program prilagojen interesom, času in starostni stopnji obiskovalcev
  - predstavitev zgodbe knjižnice + rokovanje s starimi tiski
  - del projektov RSK, TKD, ob večjih prireditvah, kulturnih praznikih itd.
  - skupine, individualni obiski
  - del turistične ponudbe

Med promocijo, izobraževanjem in ohranjanjem

Aktivnosti SIKKRS v KKKRS

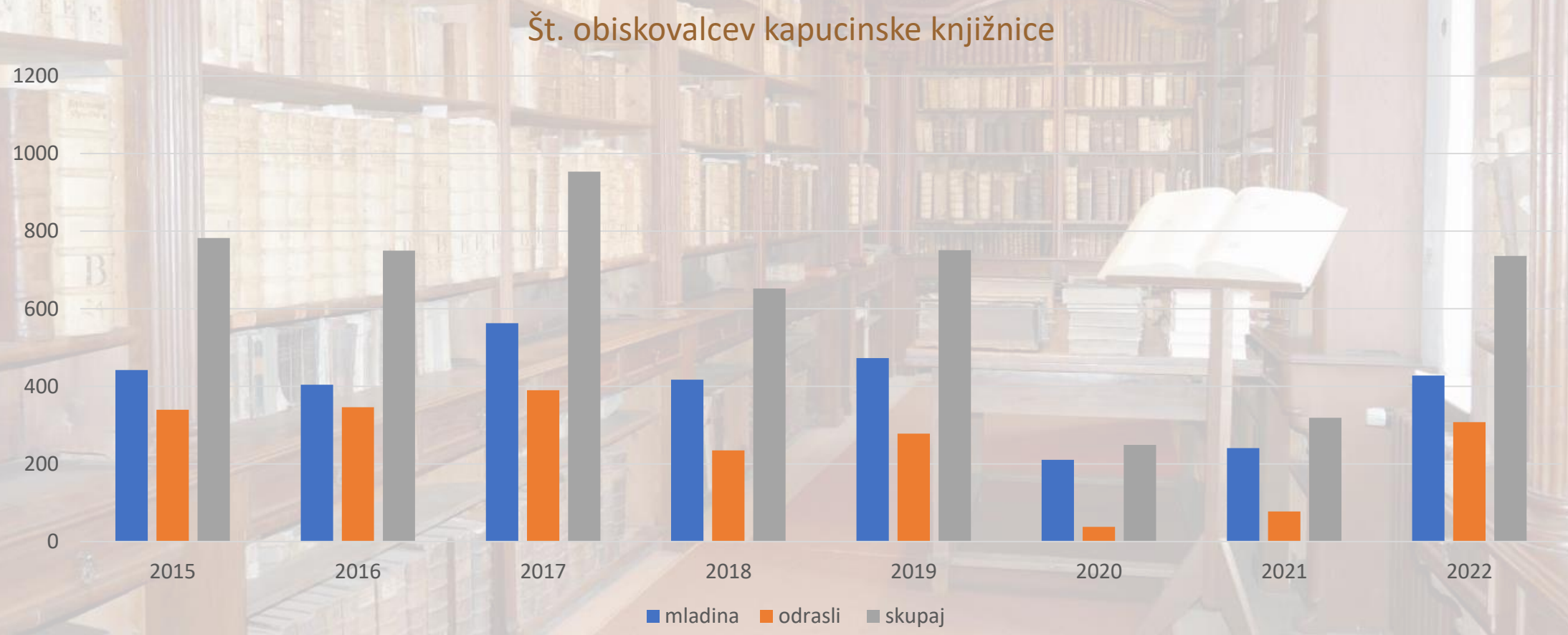

Med promocijo, izobraževanjem in ohranjanjem
Aktivnosti SIKKRS in KKKRS

Med promocijo, izobraževanjem in ohranjanjem

Aktivnosti SIKKRS v KKKRS

- **Priprava in objava prispevkov o knjižnici in posameznih knjižnih enotah v poljudnih in strokovnih publikacijah**

(Šolska knjižnica, Kamra, lokalni tiskani in spletni mediji itd.)

- **Sodelovanje v TV oddajah**

(Ozadja (Ansat TV, 2018); Vaš Kanal, 2020, Dobro jutro (RTV SLO))

- **Javne predstavitve knjižnice in posameznih knjižnih zakladov zunaj primarnega okolja**

Vaš Kanal, julij 2020

Ozadja, Ansat TV, marec 2018

Predstavitev Biblije, junij 2021

Med promocijo, izobraževanjem in ohranjanjem

Aktivnosti SIKKRS v KKKRS

- **Priprava tematskih razstav in promocijskega materiala**
  - razstava *Bratje kapucini v Krškem* ob 380-letnici postavitve temeljnega kamna samostana v Krškem (poletje 2020)

- **Raziskovanje kapucinske dediščine in posameznih tiskov**
  - (skorajšnji) obisk arhiva Slovenske kapucinske province (2020)
  - manjša, a pomembna spoznanja

  (letnice izida posameznih enot, selitev knjižnice v 19. stoletju itd.)

Bratje kapucini v Krškem, razstava v Valvasorjevi knjižnici Krško, poletje 2020

Med promocijo, izobraževanjem in ohranjanjem
Aktivnosti SIKKRS v KKKRS

- **Umestitev manjših (internih) prireditev v prostor kapucinske knjižnice**

Predaja zadnjega zvezka prevoda Slave vojvodine Kranjske (dar občinskega odbora SDS Krško),
september 2016

Podpis pogodbe o prenosu upravljanja kapucinske knjižnice s Slovenske kapucinske province na Valvasorjevo knjižnico Krško,
november 2017

Med promocijo, izobraževanjem in ohranjanjem

Aktivnosti SIKKRS v KKKRS

- **Obdelava manjšega dela knjižničnega fonda v sistemu COBISS**
  - 467 enot
  - ustrezna licenca
  - poznavanje jezika, pisave

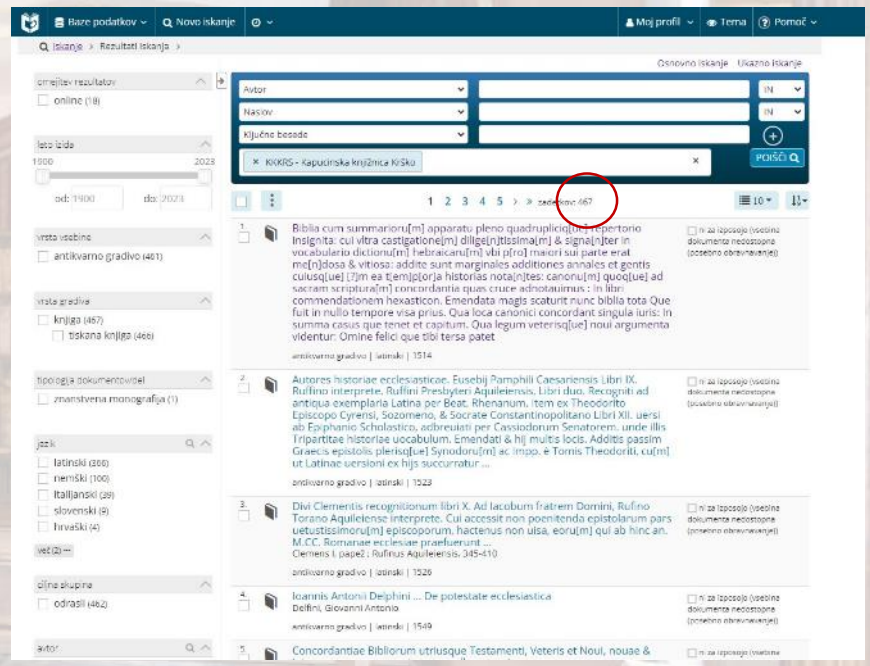

- **Priprava internega popisa celotnega knjižničnega fonda**
  - 2017
  - zgodovinar Janez Weiss
  - 1.487 fizičnih enot, Excelova tabela
  - interna uporaba

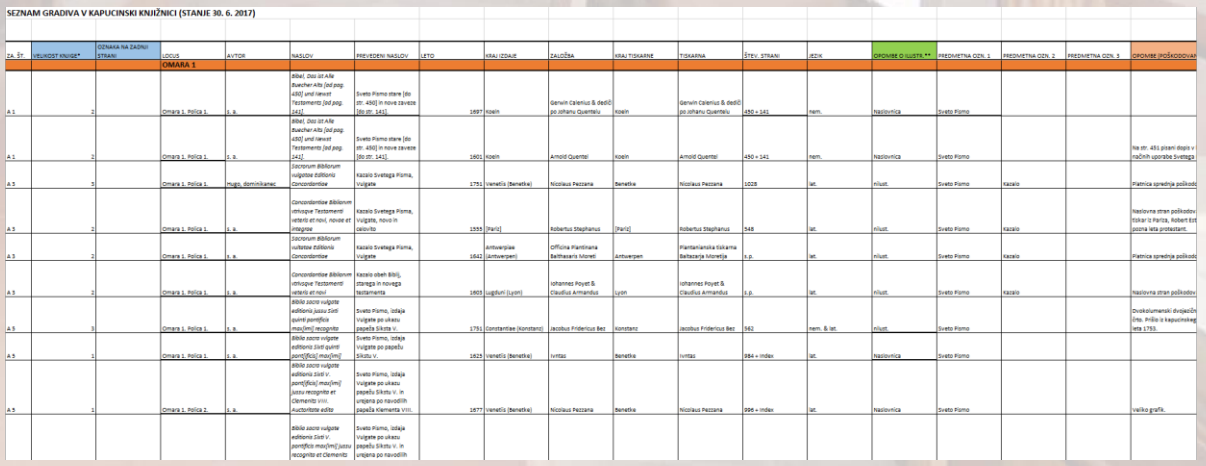

SEZNAM GRADIVA V KAPUCINSKI KNJIŽNICI (STANJE 30. 6. 2017)

ZA. ŠT.	VELIKOST KNJIGE*	OZNAKA NA ZADNJI STRANI	LOCUS	AVTOR	NASLOV	PREVEDENI NASLOV	LETO	KRAJ IZDAJE	ZALOŽBA	KRAJ TISKARNE	TISKARNA	ŠTEV. STRANI	JEZIK	OPOMBE O LUŠTI.**	PREDMETNA OZN. 1	PREDMETNA OZN. 2	PREDMETNA OZN. 3	OPOMBE (POŠKODOVA
			OMARA 1															
A 1		2	Omara 1, Polica 1.	s. a.	Bibel. Dos ist Alle Buecher Alte [od pag. 450] und Newer Testamente [od pag. 141].	Sveto Pismo stare [do str. 450] in nove zaveze [do str. 141].	1697	Koln	Gerwin Calenius & dediČ po Johanu Quentelu	Koln	Gerwin Calenius & dediČ po Johanu Quentelu	450 + 141	nem.	Naslovnica	Sveto Pismo			
A 1		2	Omara 1, Polica 1.	s. a.	Bibel. Dos ist Alle Buecher Alte [od pag. 450] und Newer Testamente [od pag. 141].	Sveto Pismo stare [do str. 450] in nove zaveze [do str. 141].	1601	Koln	Arnold Quentel	Koln	Arnold Quentel	450 + 141	nem.	Naslovnica	Sveto Pismo			Na str. 451 pisani dopis v naših uporabe Svetega
A 3		3	Omara 1, Polica 1.	Hugo, dominikanec	Sacrorum Biblorum vulgatae Editionis Concordantiae	Kazalo Svetega Pisma, vulgata	1751	Venetiis (Benetke)	Nicolaus Pezzana	Benetke	Nicolaus Pezzana	1028	lat.	nlust.	Sveto Pismo	Kazalo		Platnica sprednja polkodo
A 3		2	Omara 1, Polica 1.	s. a.	Concordantiae Biblorum utriusque Testamenti veteris et novi, novae et integrae	Kazalo Svetega Pisma, vulgata, novo in izboljšo	1555	[Paris]	Robertus Stephanus	[Paris]	Robertus Stephanus	548	lat.	nlust.	Sveto Pismo	Kazalo		Naslovna stran polkodov tiskar iz Pariza, Robert Ste pozna leta protestant.
A 3		2	Omara 1, Polica 1.	s. a.	Sacrorum Biblorum vulgatae Editionis Concordantiae	Kazalo Svetega Pisma, vulgata	1642	Antverpiae (Antwerpen)	Officina Plantiana Balthasaris Moret	Antwerpen	Plantiansiska tiskarna Baltazarja Moretja	s.p.	lat.	nlust.	Sveto Pismo	Kazalo		Platnica sprednja polkodo
A 3		2	Omara 1, Polica 1.	s. a.	Concordantiae Biblorum utriusque Testamenti veteris et novi	Kazalo obeh Biblij, starega in novega testamenta	1603	Lugduni (Lyon)	Iohannes Poyet & Claudius Armandus	Lyon	Iohannes Poyet & Claudius Armandus	s.p.	lat.	nlust.	Sveto Pismo	Kazalo		Naslovna stran polkodov
A 5		3	Omara 1, Polica 1.	s. a.	Biblia sacra vulgatae editionis Sixti quinti pontificis max[im] recognita	Sveto Pismo, izdaja vulgate po ukazu papeža Sikta V.	1751	Constantiae (Konstanz)	Jacobus Fridericus Bez	Konstanz	Jacobus Fridericus Bez	562	nem. & lat.	nlust.	Sveto Pismo			Dvokolumenski dvojačiš Ena. Prišo o kapucinskog leta 1751.
A 5		1	Omara 1, Polica 1.	s. a.	Biblia sacra vulgatae editionis Sixti quinti pont[ificis] max[im]	Sveto Pismo, izdaja vulgate po papežu Siktu V.	1625	Venetiis (Benetke)	Ivntas	Benetke	Ivntas	994 + index	lat.	Naslovnica	Sveto Pismo			
A 5		1	Omara 1, Polica 2.	s. a.	Biblia sacra vulgatae editionis Sixti v. pont[ifex] max[im] iussu recognita et Clementis VIII. Auctoritate edita	Sveto Pismo, izdaja vulgate po ukazu papežu Siktu V. in urejena po navodilih papeža Klementa VIII.	1677	Venetiis (Benetke)	Nicolaus Pezzana	Benetke	Nicolaus Pezzana	996 + index	lat.	Naslovnica	Sveto Pismo			Veliko grafik.
					Biblia sacra vulgatae editionis Sixti v. pontifice max[im] iussu recognita et Clementis	Sveto Pismo, izdaja vulgate po ukazu papežu Siktu V. in urejena po navodilih												

Med promocijo, izobraževanjem in ohranjanjem
Aktivnosti SIKKRS v KKKRS

- **Prijava na kandidaturo na UNESCO-vo Nacionalno listo Spomin sveta**
  - Nacionalni odbor UNESCO za program Spomin sveta (2020)
  - namen: popularizacija Unescovega programa za pisno kulturno dediščino, promocija in priznanje prestižne vrednosti
  - prijava kandidature v letu 2021, razglasitev 2022
  - V Slovenski nacionalni register je bilo leta 2022 vključenih prvih deset vpisov; prejeli so 60 kandidatur.
  - Valvasorjeva knjižnica Krško je kot enoto prijavila Kapucinsko knjižnico Krško, vendar prijava **ni** bila izbrana za vpis v Slovenski nacionalni register.

Posredna promocija krške kapucinske knjižnice

Kapucinska knjižnica Krško kot scena posameznih oddaj (Ozare, Volan itd.).

Strokovnjaki o Bibliji, snemanje RTV, april 2021

Oddaja Ozare na RTV, jesen 2021

Poročno fotografiranje, jesen 2018

Med promocijo, izobraževanjem in ohranjanjem

Aktivnosti SIKKRS v KKKRS

- **Ohranjanje:**
  - varovanje (alarm)
  - nadziranje vlage in temperature
  - zatemnjena okna
  - zaščitne bombažne rokavice
  - skrbno rokovanje

Namen in pomen izvajanja dejavnosti

- promocija lokalnega kulturnega spomenika domači in širši javnosti
- krepitev zavedanja o pomenu varovanja in ohranjanja kulturne dediščine
- dvig zavesti o pomenu knjižnic, branja, izobraževanja in kulture za razvoj posameznika in družbe
- neformalno izobraževanje o samostanskih knjižnicah in starih tiskih skozi empirično doživetje
- dopolnjevanje lokalne kulturne in turistične ponudbe
- ohranjanje lokalne dediščine in pridobivanje novih spoznanj

Dileme in negativne posledice

- Izpostavljenost knjig in knjižnične opreme svetlobi, nihanju temperature in vlage ter večji možnosti poškodb.
- *IFLA načela za hrambo knjižničnega gradiva in za ravnanje z njim, 2005*
- *Zakon o varstvu kulturne dediščine, 2008*

Toda

Knjiga, ki ni v uporabi, je izgubila svoj poklic.

<u>próaktíven</u> -vna -o prid.(ọ̑-î)
ki deluje, ravna spodbudno in odgovorno glede na razpoložljive možnosti: proaktiven pristop; proaktivna metoda; proaktivno delovanje

(SSKJ)

»Znanje! To izmeri tvojo slavo!«

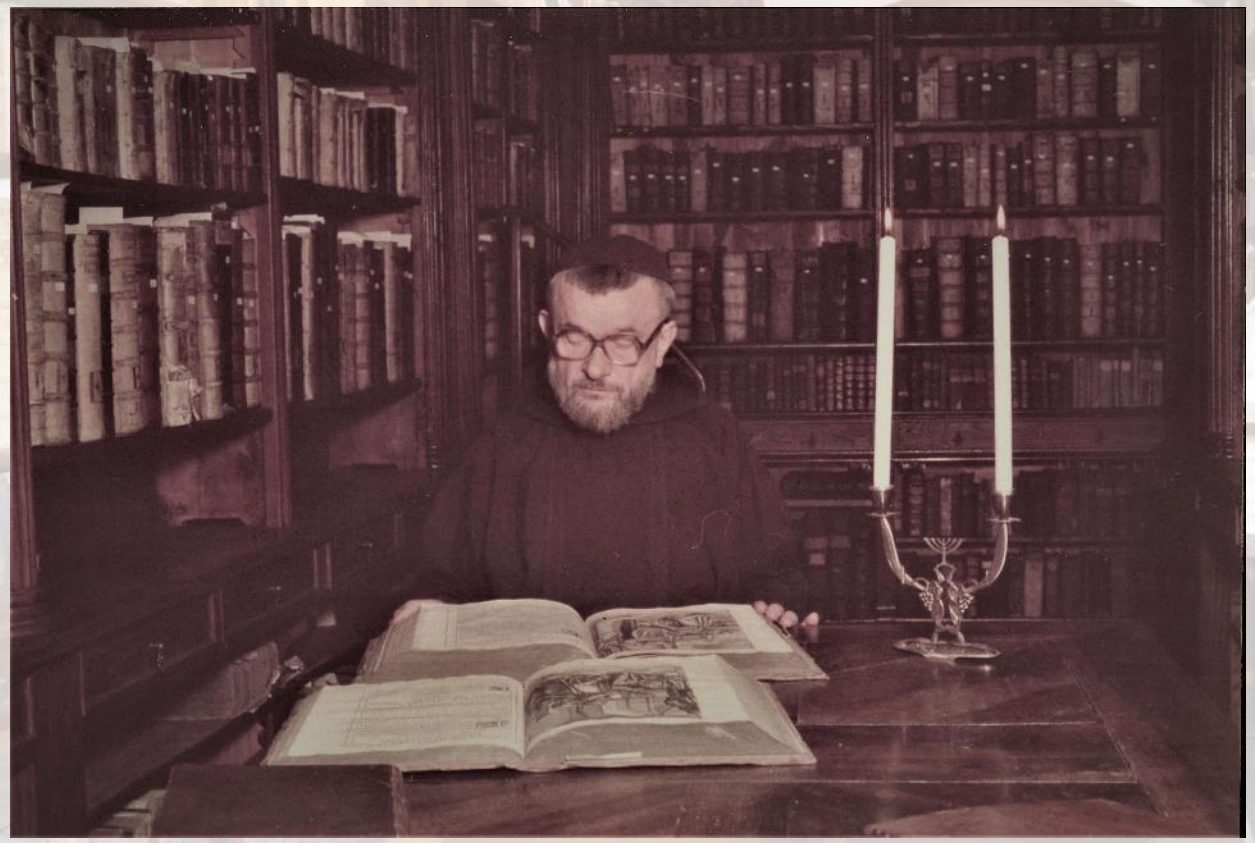

p. Metod, Stanko Jeršin

Vljudno vabljeni v Krško!

Hvala za pozornost.

urska.sostar@knjiznica-krsko.si